

YARGITAY

22. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2017/319
Karar No.	2017/2341
Tarihi:	16.02.2017

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
4857 S. İŞK. /18-21
6356 S. STK/25

- **SENDİKAL TAZMİNAT**
- **SENDİKAL NEDENLERLE FESİH YAPILIP YAPILMADIĞININ BELİRLENMESİNDE ÖLÇÜTLER**

ÖZETİ Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, iş yerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, iş yerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki prosedürünün işletilip işletilmediği, iş yerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikalı olup olmadığı gibi hususlarla, işverence ekonomik veya teknolojik nedenlere dayalı bir fesih yoluna gidilmesi durumunda teknik yönden bu durumun araştırılması gibi ölçütler belirlenmiştir

... mahkemece davacı işçinin dayandığı delillerden Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları ve sendika üye kayıtları toplanmaksızın karar verilmesi hukuka aykırı olup, söz konusu delillerin toplanması kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve davalı işverenden işyerinde fesih tarihi ve sonrasında sendikaya üye olan, üyelikten çekilen, üyelikten çekilenlerden çalıştırılan, üye olup iş sözleşmesi feshedilen ve işyerinde çalışması devam eden işçiler olup

olmadığı sorularak feshin sendikal sebebe dayanıp dayanmadığı hususunun kuşkuya yer vermeyecek şekilde açıklığa kavuşturulması için belirtilen yönlerden gerekli araştırmaya gidilmeli ve toplanacak deliller dosya içeriği ile yeniden bir değerlendirmeye tabi tutularak sonucuna göre bir karar verilmelidir

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin iş sözleşmesinin geçerli bir neden olmaksızın sendikal faaliyetlerde bulunmasından dolayı işverence feshedildiğini ileri sürerek feshin geçersizliğine, işe iadesine ve sendikal tazminata hükmedilmesini istemiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davacının iş sözleşmesinin 4857 sayılı İş Kanunu'nun 17. ve 18. maddeleri uyarınca tazminatı ödenmek suretiyle feshedildiğini ileri sürerek davanın reddini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince, toplanan kanıtlara dayanılarak, iş sözleşmesinin sendikal sebeplerle feshedildiği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, davalı işveren tarafından feshin biçimsel ve esasına yönelik koşullara uyulduğunun ispat edilemediği, fesih işleminin geçersiz olduğu, davacının işe iadesinin gerektiği, yine feshin sendikal nedenlerle gerçekleştiğinin tanık anlatımları, yazı cevapları ve gelen kayıtlar ile sabit olduğu, davacı işçi yararına sendikal tazminata karar vermek gerektiği gerekçesiyle, istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz başvurusu:

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

İşverence yapılan feshin sendikal sebebe dayanıp dayanmadığı hususu taraflar arasında uyuşmazlık konusudur.

Sendikal tazminat 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25. maddesinde düzenlenmiş, işçilerin işe alınmalarının, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veya belli bir sendikadaki üyeliği korumaları veya üyelikten istifa etmeleri şartına bağlı tutulamayacağı ilk fıkrada hükme bağlanmıştır. Sözü edilen maddenin ikinci fıkrasında ise, işverenin, sendika üyesi olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler veya ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında, çalışma şartları veya çalıştırmaya son verilmesi bakımından herhangi bir ayırım yapamayacağı kuralı getirilmiştir.

İşverenin, 6356 sayılı Kanun'un 25. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca iş sözleşmesini sendikal nedenlerle feshetmesi halinde işçi, 4857 sayılı Kanun'un 20 ve 21. madde hükümlerine göre dava açma hakkına sahiptir. İş sözleşmesinin sendikal nedenle

feshedildiğinin tespit edilmesi hâlinde, 4857 sayılı Kanun'un 21. maddesine göre işçinin başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata karar verilir. Ancak işçinin işe başlatılmaması hâlinde, ayrıca 4857 sayılı Kanun'un 21. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen tazminata hükmedilmez. İşçinin 4857 sayılı Kanun'un yukarıdaki hükümlerine göre dava açmaması ayrıca sendikal tazminat talebini engellemez.

Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, iş yerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, iş yerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki prosedürünün işletilip işletilmediği, iş yerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikalı olup olmadığı gibi hususlarla, işverence ekonomik veya teknolojik nedenlere dayalı bir fesih yoluna gidilmesi durumunda teknik yönden bu durumun araştırılması gibi ölçütler belirlenmiştir.

Somut olayda davacı iş sözleşmesinin sendikal sebeple feshedildiğini iddia etmiştir. Mahkemece davacının üyesi olduğu sendikadan, yukarıda anılan hususların sorulduğu ancak sendika tarafından gönderilen cevabi yazıya göre sendikal feshe dair bazı noktaların yeterince aydınlanmadığı, özellikle fesihten sonra davacıların üyesi oldukları sendika üyeliğinden çekilip çalışmaya devam ettikleri belirtilen 266 işçinin, davacı tanıklarının beyanlarında adı geçen işyerinde örgütlenmeye çalıştığı ifade edilen farklı bir sendikaya üye olup olmadıkları anlaşılamamıştır.

Yine davalı işyerinde yakın tarihlerde iş sözleşmeleri feshedilen emsal işçilerin açmış oldukları seri nitelikteki işe iade davalarında (Dairemiz 10.11.2016 tarih, 2016/25435 esas ve 2016/25297 karar, Dairemiz 06.10.2016 tarih, 2016/23954 esas ve 2016/22863 karar) feshin sendikal sebebe dayandığına ilişkin ilk derece mahkemesi kararlarının işverence temyiz edilmesi üzerine Dairemizce yapılan incelemede anılan kararlar sendikal feshe dair yukarıda değinilen hususların aydınlatılması maksadıyla bozulmuştur.

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde mahkemece davacı işçinin dayandığı delillerden Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları ve sendika üye kayıtları toplanmaksızın karar verilmesi hukuka aykırı olup, söz konusu delillerin toplanması kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve davalı işverenden işyerinde fesih tarihi ve sonrasında sendikaya üye olan, üyelikten çekilen, üyelikten çekilenlerden çalıştırılan, üye olup iş sözleşmesi feshedilen ve işyerinde çalışması devam eden işçiler olup olmadığı sorularak feshin sendikal sebebe dayanıp dayanmadığı hususunun kuşkuya yer vermeyecek şekilde açıklığa kavuşturulması için belirtilen yönlerden gerekli araştırmaya gidilmeli ve toplanacak deliller dosya içeriği ile yeniden bir değerlendirmeye tabi tutularak sonucuna göre bir karar verilmelidir.

Sonuç:

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi ile Bölge Adliye Mahkemesi kararlarının yukarıda yazılı sebeplerden dolayı BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 16.02.2017 tarihinde oybirliğiyle kesin olarak karar verildi.